

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ



Директор ВННІЕ ЗУНУ

Борис ПОГРІЩУК

« » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ



В.о. проректора з науково-педагогічної роботи ЗУНУ

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Кафедра економіки, обліку та оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен, (семестр)
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150	1
Заочна	1	1, 2	8	4	-	-	138	150	2

ст.об. 2023

Вінниця – ВННІЕ ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування Леся ДОНЧАК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, обліку та оподаткування (протокол № 1 від 28.08.2023 р.).

Завідувач кафедри економіки,
обліку та оподаткування
к.е.н., доцент



Віктор ПИЛЯВЕЦЬ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» (протокол № 9 від 30.08.2023 р.).

Голова
групи забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор



Ольга СОБКО

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»

Дисципліна «Стратегія розвитку бізнесу»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1,2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>Денна – 100 год. (в т.ч. тренінг – 4 год.)</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 10 год, з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» є формування у студентів прогресивного мислення щодо розвитку суб'єктів господарювання в умовах цифризації економічних процесів та опануванні навичками розробки стратегій розвитку бізнесу в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» є:

- вивчення стратегій розвитку бізнесу у сфері підприємницьких, торговельних та біржових структур, технологій розробки, механізмів реалізації та управління їхньою ефективністю;
- формування умінь і практичних навичок щодо розробки, реалізації та підвищення економічної ефективності стратегій розвитку бізнесу у сфері підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- розвиток у студентів системних, теоретичних знань та практичних навичок в сфері стратегічного управління бізнесу.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.
- здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» доцільне після набуття студентами знань та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, які дозволили їм пройти фахове вступне випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

2.5. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування таких програмних результатів навчання, як:

- вміння адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності;
- визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення;
- визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів

господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності;
– вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні домінанти формування стратегії розвитку бізнесу

Тема 1. Стратегія розвитку бізнесу сутність, компоненти, типи

Сутність стратегії розвитку бізнесу. Необхідність розробки стратегії розвитку бізнесу. Основні компоненти розробки стратегії розвитку бізнесу стратегії розвитку бізнесу у сфері підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Формування сучасної парадигми стратегії розвитку бізнесу. Стратегічне бачення. Мета і завдання стратегії розвитку бізнесу. Принципи та методи управління стратегіями розвитку бізнесу. Класифікація стратегій розвитку бізнесу. Базові стратегії розвитку бізнесу.

Особливості сучасних технологій формування стратегій розвитку бізнесу. Світові тенденції у стратегіях розвитку бізнесу у сфері підприємницьких, торговельних та біржових структур..

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10.

Тема 2. Когнітивність як передумова ефективності стратегії розвитку бізнесу

Побудова стратегії як ментальний процес. Поняття когнітивності в теорії систем. Когнітивність організації. Значення та сутність когнітивності в системі стратегічних змін. Когнітивна школа та головні засади її менеджменту. Дві гілки когнітивної школи: об'єктивістська та суб'єктивістська, взаємозв'язок між ними.

Система соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління бізнесом. Структура та варіанти побудови системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Когнітивний аналіз і моделювання в стратегічному управлінні. Когнітивна (пізнавально-цільова) структуризація знань про об'єкт і його зовнішнє середовище. Когнітивні карти.

Література: 1, 2, 6, 9.

Тема 3. Конкурентна стратегія розвитку бізнесу

Загальна характеристика базових конкурентних стратегій: зміст, умови, переваги (лідировання за зниженням витрат, диференціація, фокусування, оптимальні витрати). Стратегії, засновані на рольовій функції підприємства.

Конкурентні стратегії підприємств торгівлі та сфери обслуговування.

Ризики застосування різних типів конкурентних стратегій. Аналіз прихильності споживачів до підприємства для оцінки його конкурентної позиції.

Література: 1, 2, 3, 7, 8.

Тема 4. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікованого зростання та скорочення бізнесу

Стратегії концентрованого зростання. Передумови впровадження стратегії концентрації. Типи стратегії концентрованого зростання: більш глибоке проникнення на ринок, розвиток ринку, розробка товару. Умови реалізації стратегії концентрованого зростання.

Стратегії інтегрованого зростання. Передумови впровадження стратегії інтеграції. Типи стратегій інтегрованого зростання: горизонтальна інтеграція, вертикальна інтеграція (прогресивна і регресивна). Умови реалізації стратегії інтегрованого зростання.

Стратегії диверсифікованого зростання. Передумови впровадження стратегії диверсифікації. Типи стратегій: стратегії пов'язаної і незв'язаної диверсифікації. Умови реалізації стратегії диверсифікованого зростання.

Стратегія скорочення бізнесу. Передумови впровадження стратегії скорочення. Типи стратегії скорочення бізнесу. Умови реалізації стратегії скорочення бізнесу.

Література: 4, 7, 9, 10.

Тема 5. Ресурсно-компетенційна база стратегії розвитку бізнесу

Сутність та види стратегічних ресурсів. Концепція «стратегічної платформи» підприємства. Сутність та властивості фінансово-економічного забезпечення підприємства. Роль фінансово-економічного забезпечення у стратегічному управлінні. Суб'єкти та об'єкти впливу фінансово-економічного забезпечення. Функції та структура фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління. Варіанти побудови фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління. Планування в системі фінансово-економічного забезпечення стратегічного управління. Поточне та стратегічне бюджетування.

Забезпечення структурних підрозділів трудовими ресурсами. Роль трудового потенціалу при проведенні стратегічних змін. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів. Компетентність менеджерів: інноваційно-підприємницька, техніко-технологічна, економічна, організаційна, соціально-політична, маркетингова компетентність.

Роль мотивації у формуванні «стратегічної поведінки». Розробка системи мотивації і винагороди, пов'язаних з реалізацією стратегії.

Література: 4, 7, 8, 9.

Змістовий модуль 2. Управління стратегією розвитку бізнесу

Тема 6. Етапи реалізації стратегії розвитку бізнесу

Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі.

Класифікація та характеристики стратегічних змін. Інструментарій стратегічних змін. Визначення рівня стратегічних змін. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін. Управління реалізацією стратегії на підприємстві. Сутність, завдання та умови реалізації стратегії підприємства.

Вплив особливостей підприємств на хід стратегічних змін. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства. Необхідні умови реалізації стратегії. Етапи реалізації стратегії підприємств. Процес реалізації конкурентно орієнтованої стратегії підприємства, його етапи.

Методика застосування концепції «життєвого циклу» при визначенні загальних та загально конкурентних стратегій розвитку бізнесу. Організація стратегічних змін на підприємстві. Опір змінам на етапах розробки і реалізації стратегії. Види опору стратегічним змінам..

Література: 1, 5, 4, 6, 8, 10.

Тема 7. Організаційні аспекти стратегії розвитку бізнесу

Організаційна структура управління як об'єкт стратегічних змін та інструмент виконання стратегії. Типи організаційних структур управління стратегічного типу. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу. Диференціація та інтеграція в організаційних структурах управління при переході до стратегічного управління. Переваги і недоліки організаційних структур стратегічного типу.

Концепція «стратегічного господарського центру». Характеристики та типи «стратегічних господарських центрів». Роль централізованих формувань в організаційних структурах управління стратегічного типу. Договірні відносини в організаційних структурах управління стратегічного типу. Характеристика організаційних структур залежно від етапів «життєвого циклу» та специфіки оточення підприємства.

Вплив організаційних структур на впровадження стратегічних змін. Типи і відмінності реакції організаційних структур управління на зміни в зовнішньому середовищі.

Процес організаційного проектування. Вплив ситуаційних чинників на проектування організації. Етапи формування ОСУ стратегічного типу. Випробування створеної організаційної структури управління. Внесення коректив та забезпечення функціонування ОСУ стратегічного типу як основи організаційного забезпечення стратегічного управління організацією.

Література: 1, 2, 4, 5, 8.

Тема 8. Учасники реалізації стратегії розвитку бізнесу

Лідерування в стратегічного організаційного розвитку на основі навчання та мотивації.

Формування управлінської команди. Фактори, що визначають ефективність досягнення системі стратегічного управління. Стиль управління. Зміст роботи керівника стратегічно орієнтованого підприємства.

Аналіз «поля сил» як основа для забезпечення стратегічного організаційного розвитку. Соціальний аудит. Вплив влади та навчання на

складові «поля сил». Забезпечення стратегічного організаційного розвитку за допомогою влади. Забезпечення цілей команди. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії.

Література: 1, 2, 4, 8.

Тема 9. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегії розвитку бізнесу

Сутність функціонального потенціалу управління. Функціональна стратегія: її мета, чинники формування та «стратегічний набір».

Маркетингова стратегія та етапи її розробки. Загальна структура плану (програми) маркетингу. Структура і роль служби маркетингу підприємства. Маркетингові стратегія підприємств торгівлі та сфери обслуговування.

Стратегії розвитку науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт. Зв'язок загальних конкурентних стратегій та стратегій у галузі досліджень і розробок у формуванні конкурентних переваг. Варіанти організації підсистеми НДПКР підприємства. Структура загальної програми (плану) НДПКР на підприємстві. Виробнича стратегія підприємства. Чинники впливу на формування виробничої стратегії підприємства. Зв'язок загально-конкурентних і виробничих стратегій підприємства. Рушійні сили оновлення виробництва. Структура плану розвитку виробництва. Підсистема управління виробничою системою підприємства. Фінансова та інвестиційна стратегії підприємства, їх види. Принципи формування фінансової та інвестиційної стратегій. Фінансова підсистема управління підприємством.

Стратегія управління персоналом, її види. Цілі персонал-стратегій ринково-орієнтованої організації. Структура плану з формування і використання кадрового потенціалу підприємства. Підсистема управління персоналом підприємства.

Стратегія матеріально-технічного забезпечення, її види. Логістична підсистема підприємства. Структура плану МТЗ.

Література: 1, 2, 5, 7, 9.

Тема 10. Стратегія розвитку бізнесу та організаційна культура

Організаційна культура та її роль у реалізації стратегії розвитку бізнесу. Сутність організаційної культури організації. Характеристика організаційної культури. Класифікаційні ознаки і різновиди організаційної культури. Основні елементи організаційної культури організації. Модель організаційної культури Е. Шейна.

Особливості організаційної культури як фактора внутрішнього середовища організації. Вплив організаційної культури на управління стратегічними змінами. Аналіз рівня організаційної культури.

Література: 1, 2, 5, 7, 9.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»

(денна форма навчання)

Тема	Години				Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні домінанти формування стратегії розвитку бізнесу					
Тема 1. Стратегія розвитку бізнесу: сутність, компоненти, типи	4	2	9	2	Поточне опитування тестування
Тема 2. Когнітивність як передумова ефективності стратегії розвитку бізнесу	2	2	10		Поточне опитування тестування
Тема 3. Конкурентна стратегія розвитку бізнесу	4		9		Поточне опитування тестування
Тема 4. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікованого зростання та скорочення бізнесу	2	2	10		Поточне опитування тестування
Тема 5. Ресурсно-компетенційна база стратегії розвитку бізнесу	4	2	9		Поточне опитування тестування
Змістовий модуль 2. Управління стратегією розвитку бізнесу					
Тема 6. Етапи реалізації стратегії розвитку бізнесу	2	2	10	2	Поточне опитування тестування
Тема 7. Організаційні аспекти стратегії розвитку бізнесу	4		9		Поточне опитування тестування
Тема 8. Учасники реалізації стратегії розвитку бізнесу	2	2	10	1	Поточне опитування тестування
Тема 9. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегії розвитку бізнесу	4	2	10		Поточне опитування тестування
Тема 10. Стратегія розвитку бізнесу та організаційна культура	2	1	10		Поточне опитування тестування
Тренінг			4		
Разом	30	15	100	5	-

(заочна форма навчання)

Тема	Години		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні доміанти формування стратегії розвитку бізнесу			
Тема 1. Стратегія розвитку бізнесу: сутність, компоненти, типи	2	2	13
Тема 2. Когнітивність як передумова ефективності стратегії розвитку бізнесу			13
Тема 3. Конкурентна стратегія розвитку бізнесу	14		
Тема 4. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікованого зростання та скорочення бізнесу	14		
Тема 5. Ресурсно-компетенційна база стратегії розвитку бізнесу	14		
Змістовий модуль 2. Управління стратегією розвитку бізнесу			
Тема 6. Етапи реалізації стратегії розвитку бізнесу	2	2	14
Тема 7. Організаційні аспекти стратегії розвитку бізнесу			14
Тема 8. Учасники реалізації стратегії розвитку бізнесу			14
Тема 9. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегії розвитку бізнесу	14		
Тема 10. Стратегія розвитку бізнесу та організаційна культура	14		
Разом	8	4	138

**5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ»**

Денна форма

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні доміанти формування стратегії розвитку бізнесу

Практичне заняття 1.

Тема 1. Стратегія розвитку бізнесу сутність, компоненти, типи

Мета: засвоїти теоретичні основи стратегії розвитку бізнес, її структурні компоненти, класифікацію та вплив на формування конкурентних переваг.

Питання для обговорення:

1. Сутність стратегії розвитку бізнесу.
2. Чинники впливу на формування стратегії розвитку бізнесу.
3. Структурні елементи стратегії розвитку бізнесу.
4. Класифікація стратегій розвитку бізнесу.
5. Закордонний досвід практичної реалізації стратегій розвитку бізнесу.

Література: 1, 2, 3, 8.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Когнітивність як передумова ефективності стратегії розвитку бізнесу

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою заняття, розвивати у студентів логічне мислення, вміння аналізувати інформацію, узагальнювати і приймати управлінські рішення, виховувати наполегливість, впевненість у собі та самоповагу як кваліфікованого фахівця

Питання для обговорення:

1. Поняття когнітивності в теорії систем. Когнітивність організації.
2. Когнітивна школа та головні засади її менеджменту. Дві гілки когнітивної школи: об'єктивістська та суб'єктивістська, взаємозв'язок між ними.
3. Система соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Структура та варіанти побудови системи соціально-психологічного забезпечення стратегії розвитку бізнесу.
4. Когнітивний аналіз.
5. Моделювання стратегії розвитку бізнесу на основі оцінювання результатів когнітивного аналізу.

Література: 1,2,3,4,5

Тема 3. Конкурентна стратегія розвитку бізнесу.

Мета: опанувати теоретичні основи базових конкурентних стратегій: зміст, умови, переваги (лідирівання за зниженням витрат, диференціація, фокусування, оптимальні витрати).

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика базових конкурентних стратегій: зміст, умови, переваги (лідирівання за зниженням витрат, диференціація, фокусування, оптимальні витрати).
2. Стратегії, засновані на рольовій функції підприємства.
3. Конкурентні стратегії підприємств торгівлі та сфери обслуговування.
4. Ризики застосування різних типів конкурентних стратегій.
5. Аналіз прихильності споживачів до підприємства для оцінки його конкурентної позиції.

Література: 1, 2, 4, 7, 9, 10.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікованого зростання та скорочення бізнесу

Мета: опанувати теоретичні основи формування стратегій розвитку бізнесу, виявити особливості їхньої реалізації, а також вплив на формування конкурентних переваг.

Питання для обговорення:

1. Передумови впровадження стратегії концентрації.
2. Типи стратегії концентрованого зростання.
3. Передумови впровадження стратегії інтеграції.
4. Типи стратегій інтегрованого зростання.

5. Умови реалізації стратегії інтегрованого зростання.
 6. Передумови впровадження стратегії диверсифікації.
 7. Типи стратегій диверсифікації.
 8. Умови реалізації стратегії диверсифікованого зростання.
 9. Передумови впровадження стратегії скорочення бізнесу.
 10. Типи стратегії скорочення бізнесу.
 11. Умови реалізації стратегії скорочення бізнесу
- Література: 3, 4, 5, 8, 10.

Практичне заняття 4.

Тема 5. Ресурсно-компетенційна база стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти особливості впливу ресурсно-компетенційної бази на формування стратегії розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність та структуризація фінансового-економічного забезпечення у стратегії розвитку бізнесу.
 2. Сутність і роль інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії розвитку бізнесу.
 3. Структура системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії розвитку бізнесу.
 4. Людський капітал у забезпеченні стратегії розвитку бізнесу.
 5. Компетентність менеджерів.
- Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10.

Змістовий модуль 2. Управління стратегією розвитку бізнесу

Практичне заняття 5.

Тема 6. Етапи реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Мета: засвоїти методіку розробки і реалізації стратегії розвитку бізнесу, її етапність, особливості управління

Питання для обговорення:

1. Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі.
 2. Класифікація та характеристики стратегічних змін.
 3. Інструментарій стратегічних змін.
 4. Визначення рівня стратегічних змін.
 5. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін.
 6. Управління реалізацією стратегії на підприємстві.
 7. Сутність та умови реалізації стратегії підприємства.
 8. Етапи реалізації стратегії підприємств.
- Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10.

Тема 7. Організаційні аспекти стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти методіку планування та управління ними; а також оцінки та управління фінансовими результатами торговельного підприємства.

Питання для обговорення:

1. Організаційна структура управління як об'єкт стратегічних змін та інструмент виконання стратегії.
 2. Типи та характеристика організаційних структур управління стратегічного типу.
 3. Переваги і недоліки організаційних структур стратегічного типу.
 4. Концепція «стратегічного господарського центру».
 5. Характеристика організаційних структур залежно від етапів «життєвого циклу» та специфіки оточення підприємства.
 6. Вплив організаційних структур на впровадження стратегічних змін.
 7. Процес організаційного проектування.
 8. Етапи формування ОСУ стратегічного типу.
- Література: 5, 4, 9.

Практичне заняття 6.

Тема 8. Учасники реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Мета: ознайомитись з учасниками реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Лідирування в системі стратегічного управління.
 2. Соціальний аудит: сутність та призначення.
 3. Формування управлінської команди.
 4. Фактори, що визначають ефективність досягнення цілей команди.
- Література: 2, 4, 8.

Практичне заняття №7.

Тема 9. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти методику розрахунку витрат торговельних підприємств, їх планування та управління ними; а також оцінки та управління фінансовими результатами торговельного підприємства.

Питання для обговорення:

1. Лідирування в системі стратегічного управління.
 2. Соціальний аудит: сутність та призначення.
 3. Формування управлінської команди. Фактори, що визначають ефективність досягнення цілей команди.
 4. Функціональна стратегія підприємства, її мета, чинники формування та «стратегічний набір».
 5. Маркетингова стратегія підприємства та етапи її розробки.
 6. Стратегії розвитку науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт.
 7. Виробнича стратегія підприємства.
 8. Фінансова стратегія підприємства, її види.
 9. Інвестиційна стратегія підприємства.
 10. Стратегія управління персоналом, її види та цілі.
 11. Стратегія матеріально-технічного забезпечення, її види.
- Література: 2, 4, 8.

Практичне заняття 8.

Тема 10. Стратегія розвитку бізнесу та організаційна культура

Мета: вияснити змістовну наповненість, складові елементи організаційної культури, типологізацію організаційних культур, а також виявити її вплив на стратегію розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність організаційної культури організації та її роль у реалізації стратегії розвитку бізнесу. Характеристика організаційної культури.
2. Класифікаційні ознаки і різновиди організаційної культури.
3. Основні елементи організаційної культури організації. Модель організаційної культури Е. Шейна.

Література: 1, 2, 4, 10.

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні доміанти формування стратегії розвитку бізнесу

Практичне заняття 1.

Тема 1. Стратегія розвитку бізнесу сутність, компоненти, типи

Мета: засвоїти теоретичні основи стратегії розвитку бізнесу, її структурні компоненти, класифікацію та вплив на формування конкурентних переваг.

Питання для обговорення:

1. Сутність стратегії розвитку бізнесу.
2. Чинники впливу на формування стратегії розвитку бізнесу.
3. Структурні елементи стратегії розвитку бізнесу.
4. Класифікація стратегій розвитку бізнесу.
5. Закордонний досвід практичної реалізації стратегій розвитку бізнесу.

Література: 1, 2, 3, 8.

Тема 2. Когнітивність як передумова ефективності стратегії розвитку бізнесу

Мета: систематизувати та поглибити знання за темою заняття, розвивати у студентів логічне мислення, вміння аналізувати інформацію, узагальнювати і приймати управлінські рішення, виховувати наполегливість, впевненість у собі та самоповагу як кваліфікованого фахівця

Питання для обговорення:

1. Поняття когнітивності в теорії систем. Когнітивність організації.
2. Когнітивна школа та головні засади її менеджменту. Дві гілки когнітивної школи: об'єктивістська та суб'єктивістська, взаємозв'язок між ними.
3. Система соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Структура та варіанти побудови системи соціально-психологічного забезпечення стратегії розвитку бізнесу.
4. Когнітивний аналіз.
5. Моделювання стратегії розвитку бізнесу на основі оцінювання результатів когнітивного аналізу.

Література: 1,2,3,4,5

Тема 3. Конкурентна стратегія розвитку бізнесу.

Мета: опанувати теоретичні основи базових конкурентних стратегій: зміст, умови, переваги (лідировання за зниженням витрат, диференціація, фокусування, оптимальні витрати).

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика базових конкурентних стратегій: зміст, умови, переваги (лідировання за зниженням витрат, диференціація, фокусування, оптимальні витрати).

2. Стратегії, засновані на рольовій функції підприємства.

3. Конкурентні стратегії підприємств торгівлі та сфери обслуговування.

4. Ризики застосування різних типів конкурентних стратегій.

5. Аналіз прихильності споживачів до підприємства для оцінки його конкурентної позиції.

Література: 1, 2, 4, 7, 9, 10.

Тема 4. Стратегії концентрованого, інтегрованого, диверсифікованого зростання та скорочення бізнесу

Мета: опанувати теоретичні основи формування стратегій розвитку бізнесу, виявити особливості їхньої реалізації, а також вплив на формування конкурентних переваг.

Питання для обговорення:

1. Передумови впровадження стратегії концентрації.

2. Типи стратегії концентрованого зростання.

3. Передумови впровадження стратегії інтеграції.

4. Типи стратегій інтегрованого зростання.

5. Умови реалізації стратегії інтегрованого зростання.

6. Передумови впровадження стратегії диверсифікації.

7. Типи стратегій диверсифікації.

8. Умови реалізації стратегії диверсифікованого зростання.

9. Передумови впровадження стратегії скорочення бізнесу.

10. Типи стратегії скорочення бізнесу.

11. Умови реалізації стратегії скорочення бізнесу

Література: 3, 4, 5, 8, 10.

Тема 5. Ресурсно-компетенційна база стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти особливості впливу ресурсно-компетенційної бази на формування стратегії розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність та структуризація фінансового-економічного забезпечення у стратегії розвитку бізнесу.

2. Сутність і роль інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії розвитку бізнесу.

3. Структура системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії

розвитку бізнесу.

4. Людський капітал у забезпеченні стратегії розвитку бізнесу.

5. Компетентність менеджерів.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10.

Змістовий модуль 2. Управління стратегією розвитку бізнесу

Практичне заняття 2.

Тема 6. Етапи реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Мета: засвоїти методiku розробки і реалізації стратегії розвитку бізнесу, її етапність, особливості управління

Питання для обговорення:

1. Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі.

2. Класифікація та характеристики стратегічних змін.

3. Інструментарій стратегічних змін.

4. Визначення рівня стратегічних змін.

5. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін.

6. Управління реалізацією стратегії на підприємстві.

7. Сутність та умови реалізації стратегії підприємства.

8. Етапи реалізації стратегії підприємств.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10.

Тема 7. Організаційні аспекти стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти методiku планування та управління ними; а також оцінки та управління фінансовими результатами торговельного підприємства.

Питання для обговорення:

1. Організаційна структура управління як об'єкт стратегічних змін та інструмент виконання стратегії.

2. Типи та характеристика організаційних структур управління стратегічного типу.

3. Переваги і недоліки організаційних структур стратегічного типу.

4. Концепція «стратегічного господарського центру».

5. Характеристика організаційних структур залежно від етапів «життєвого циклу» та специфіки оточення підприємства.

6. Вплив організаційних структур на впровадження стратегічних змін.

7. Процес організаційного проектування.

8. Етапи формування ОСУ стратегічного типу.

Література: 5, 4, 9.

Тема 8. Учасники реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Мета: ознайомитись з учасниками реалізації стратегії розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Лідирування в системі стратегічного управління.

2. Соціальний аудит: сутність та призначення.

3. Формування управлінської команди.

4. Фактори, що визначають ефективність досягнення цілей команди.
Література: 2, 4, 8.

Тема 9. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегії розвитку бізнесу

Мета: засвоїти методику розрахунку витрат торговельних підприємств, їх планування та управління ними; а також оцінки та управління фінансовими результатами торговельного підприємства.

Питання для обговорення:

1. Лідирування в системі стратегічного управління.
 2. Соціальний аудит: сутність та призначення.
 3. Формування управлінської команди. Фактори, що визначають ефективність досягнення цілей команди.
 4. Функціональна стратегія підприємства, її мета, чинники формування та «стратегічний набір».
 5. Маркетингова стратегія підприємства та етапи її розробки.
 6. Стратегії розвитку науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт.
 7. Виробнича стратегія підприємства.
 8. Фінансова стратегія підприємства, її види.
 9. Інвестиційна стратегія підприємства.
 10. Стратегія управління персоналом, її види та цілі.
 11. Стратегія матеріально-технічного забезпечення, її види.
- Література: 2, 4, 8.

Тема 10. Стратегія розвитку бізнесу та організаційна культура

Мета: вияснити змістовну наповненість, складові елементи організаційної культури, типологізацію організаційних культур, а також виявити її вплив на стратегію розвитку бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Сутність організаційної культури організації та її роль у реалізації стратегії розвитку бізнесу. Характеристика організаційної культури.
 2. Класифікаційні ознаки і різновиди організаційної культури.
 3. Основні елементи організаційної культури організації. Модель організаційної культури Е. Шейна.
- Література: 1, 2, 4, 10.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Полягає у самостійному опрацюванні навчального, статистичного, методичного матеріалів та написанні короткого есе науково-прикладного характеру обсягом до 5 сторінок із стратегії розвитку бізнесу підприємницьких, торговельних чи біржових структур.

Мета КПЗ – сформувані практичні навички розв'язку проблемних

завдань з курсу «Стратегія розвитку бізнесу».

Для її досягнення вирішуються такі завдання:

- 1) подальше набуття навичок логічного мислення і самостійного викладення матеріалу;
- 2) розвиток комунікабельності в набутті і використанні інформації;
- 3) наближення теоретичних знань студента до вимог виробництва;
- 4) засвоєння методів техніко-економічних і планових розрахунків;
- 5) формування (вміння) здібності до самостійної роботи;
- 6) підготовка до виконання дипломної роботи.

Методологічною основою для виконання КППЗ є законодавчі та нормативні акти щодо, які регулюють діяльність підприємств в Україні, праці вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, навчально-методична література тощо.

Зміст, структура та обсяг роботи

Завдання для виконання КППЗ видаються студентам на початку навчального семестру. Варіанти завдання кожному студенту видаються викладачем, який здійснює методичне керівництво його виконанням в процесі консультацій та підготовки до його захисту.

Результатом виконання комплексного практичного індивідуального завдання є оволодіння студентами інструментарієм комплексного стратегічного аналізу підприємства і галузі.

Завдання виконуються тільки письмово.

Варіанти КППЗ з дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу »:

1. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих переробкою (торгівлею) молока.
2. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих переробкою м'яса.
3. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих переробкою (торгівлею) плодоовочевої продукції
4. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих (торгівлею) переробкою фруктів.
5. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) хліба і хлібобулочних виробів.
6. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) борошномельно-круп'яної продукції.
7. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) побутової хімії.
8. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) текстилю.
9. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) взуття.
10. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) побутової техніки
11. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) автомобілів.

12. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) фарфоро-фаянсової продукції.

13. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) косметичних засобів.

14. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) морозива.

15. Обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур, зайнятих виготовленням (торгівлею) органічної продукції.

Захист КППЗ відбувається публічно в присутності студентів групи згідно з планом графіком організації навчального процесу.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Мета тренінгу з дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» – узагальнення теоретичних знань, вмінь та навиків отриманих студентами під час вивчення навчальної дисципліни та застосування їх в практичній діяльності. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «магістр».

Проведення тренінгу дозволяє:

– забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу»;

– розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу

1. Аналіз зовнішнього середовища бізнесу
2. Аналіз внутрішнього середовища бізнесу
3. Стратегічне управління ризиками

4. Стратегічна адаптація до змін у глобальному бізнес-середовищі
5. Економічне обґрунтування стратегії розвитку бізнесу підприємницьких структур
6. Економічне обґрунтування стратегії розвитку бізнесу в торгівлі

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, надання якої традиційними методами організації навчального процесу неможлива. Значну частину інформації студент отримує шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні наукової фахової літератури, посібників та навчально-методичних праць за кожною темою. У розрізі тем дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» самостійна робота включає: поглиблене опрацювання питань передбачених програмою курсу, написання рефератів за наведеною тематикою та їхня презентація.

№	Тематика	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Компонентні складові стратегій розвитку бізнесу в підприємницьких структурах	5	8
2	Особливості стратегій розвитку бізнесу торгових мереж.	6	8
3	Вибір стратегій розвитку бізнесу підприємницьких торгових закладів	5	8
4	Когнітивні аспекти в підвищенні ефективності стратегій розвитку бізнесу в підприємницьких структурах	6	8
5	Когнітивні аспекти в підвищенні ефективності стратегій розвитку бізнесу великих торгових мереж	6	8
6	Когнітивні аспекти в підвищенні ефективності стратегій розвитку бізнесу в підприємницьких структурах	6	8
7	Когнітивні аспекти в підвищенні ефективності стратегій розвитку бізнесу в біржовій діяльності	5	8
8	Чинники впливу на ефективність реалізації стратегії розвитку бізнесу	6	8
9	Можливості застосування стратегій диверсифікації в підприємницькому секторі	6	8
10	Застосування стратегій скорочення бізнесу	6	8
11	Матеріальна база для застосування ресурсних стратегій розвитку бізнесу	6	8
12	Нарощення масштабів застосування компетенційної стратегії розвитку бізнесу в українській економіці	6	8

13	Оптимізація витрат для реалізації стратегії розвитку бізнесу в підприємницькому секторі	5	8
14	Сфери залучення зовнішніх учасників для підвищення ефективності стратегій розвитку бізнесу	6	8
15	Чинники впливу на прийняття рішення щодо застосування функціональних стратегій	5	8
16	Особливості застосування функціональних стратегій в підприємницьких структурах	5	9
17	Ретроспективний аналіз організаційний культур	6	9
Разом		96	138

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, виконання самостійної роботи, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проектів.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання виконання КПЗ;
- оцінювання самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань
- екзамен.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти

контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40 %	100 %
Опитування під час заняття (теми 1–5) – 8 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів	Опитування під час заняття (теми 6–10) – 8 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	1-10
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-10

4	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-10
5	Персональні комп'ютери	1-10
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-10
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т.і.)	1-10
10	Google Forms	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Довбня С.Б., Найдовська А.О. Стратегія підприємства. Частина 2: навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с.
2. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с
3. Довгань Л., Каракай Ю., Артеменко Л. Стратегічне управління: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 440 с.
4. Дейнека О.Г., Крихтіна Ю.В. Стратегічне управління на залізничному транспорті: Конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 84 с.
5. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 272 с.
6. Котлубай В.О., Слободянюк О.В., Нестерова К.С. Практикум для проходження тренінг-курсів: «Створення власного бізнесу»; «Розробка конкурентної стратегії»; «Розвиток напрямів та інструментів міжнародного бізнесу». Одеса, 2021. 116 с.
7. Гуторов О.І., Ярута М.Ю., Сисоєва С.І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків, 2019. 227 с.
8. Сак Т.В. Стратегія бізнесу: методичні вказівки до практичних робіт. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2019. 80 с.
9. Галушка З.І., Лусте О.О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ, 2021. 340 с.
10. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. Київ: Каравела, 2019. 464 с.
11. Артеменко Л.П. Стратегічне управління: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с.
12. Стратегічне управління: навч. посіб. / М.М Буднік, Г.С. Невертій, Н.М. Курилова. Київ: Кондор, 2020. 292 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>.
2. Держкомстат України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Наукова бібліотека ім. Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua>.
4. Бізнес в Україні – <http://www.ukrbiz.net>.
5. Нормативні акти України – <http://www.nau.kiev.ua>